

De VVD moest maar eens een opvolger voor Rutte zoeken

Posted on 7 november 2020 by Paul Verburgt

Er komt dus een vierde kabinet-Rutte.

In de peilingen is de VVD ruim dubbel zo groot als de tweede partij van ons land, de PVV, die rond de 20 zetels scoort. De voormalige volkspartijen PvdA en CDA mogen in hun handen knijpen als ze op een zetel of 14, 15 uitkomen. Voor D66, GroenLinks en de SP is dat waarschijnlijk al te hoog gegrepen: veel meer dan tien stoelen per partij hoeven er niet vrijgehouden te worden.

In de achterhoede zitten de onverzettelijke SGP, de links-christelijke CU, het ophitsende Denk, de excentrieke Dierenpartij, de vleesgeworden ruzie 50 Plus en het dankzij zijn narcistische leider geïmplodeerde Forum voor Democratie.

Door de lage kiesdrempel zullen er ook wel wat nieuwkomers zijn, maar die ontberen allemaal Fortuyn-achtige leiders en zullen dus dwergen blijven, als ze de Kamer überhaupt halen: Code Oranje, Bij1, Nida en Boerburgerbeweging.

Een derde van de stemmen?

We moeten niet verbaasd zijn als Rutte uiteindelijk zelfs 50 van de 150 zetels binnensleept, 30% dus. Hoewel de coronacrisis steeds zwakker wordt gemanaged, lijkt hij er niet door geraakt te worden.

Zoals altijd weet Rutte tijdig de aandacht op een ander te vestigen, in dit geval op de andere hoofdrolspeler, Hugo de Jonge die met zijn overoptimistisch getoeter, organisatorisch geklungel en inhoudelijke nietszeggendheid daarvoor alle ruimte geeft.

Blijft over de kundige premier en moedige staatsman die ons meedeelt geen campagne te gaan voeren want hij moet de crisis het hoofd bieden. Dat coronaminister De Jonge alleen al uit lijfsbehoud op verkiezingstournee moet, laat hij onvermeld. Rutte is als het erop aan komt geen fijne collega, wel de beste *campaigner ever*!

Hij komt overal mee weg

Maar goed, Rutte komt ermee weg. Zoals hij met alles wegkomt: de hoogste belastingdruk ooit, het irrealistisch klimaatplan, de miljardensteun aan Zuid-Europa, de aanvaarding van de transferunie, de onverminderde massa-immigratie, het morele faillissement van de Belastingdienst, de teloorgang van de jeugdzorg, het laten barsten van de Groninger aardbevingsgedupeerden, noem maar op.

Klopt, hij was niet als enige verantwoordelijk, maar als je tien jaar lang de enige continue factor bent geweest, kun je niet je handen in onschuld ten hemel heffen. Dan is het jouw pakkie an. Dat de bevolking wel klaagt, maar net zo gemakkelijk de eindverantwoordelijke beloont met klaterende verkiezingszeges, zegt meer over de bevolking dan over die verantwoordelijkheid.

Wie nu met Rutte?

Ondertussen zijn parlementair journalisten en deskundigen begonnen met te speculeren over de samenstelling van Rutte IV. Dat is altijd leuk, maar heeft weinig meer waarde dan het invullen van een totoformulier. Rutte kan en zal met iedere combinatie regeren die overblijft, zolang er geen partij rechts van de VVD bij betrokken is. Formeren is voor hem als het wandelen langs een uitgebreid

ontbijtbuffet in een chique hotel. Er is genoeg te kiezen. Waar je geen trek in hebt, laat je liggen of eet je niet op. En je kan altijd een schoon bordje pakken en nog eens iets anders proberen.

Dat kabinet komt er dus wel. Wie door de ballotage komt, zal onder verwijzing naar dierbare passages in het regeerakkoord verklaren dat het toch maar is gelukt om de VVD een beetje meer x of minder y te laten doen. Het zal er niet toe doen. Rutte laat zich leiden door het moment, nooit door de lange termijn. Het zal waarschijnlijk net zo gaan als met zijn derde kabinet: veel plannen, vrijwel geen resultaten en *nobody cares*.

Jong en fit

En daarna op weg naar Rutte V? Het kan maar zo gebeuren. De tijd vliegt en Rutte is nog jong en zeer fit. Maar evengoed kan Rutte halverwege zijn vierde kabinet er de brui aan willen geven, om een mooie baan in Europa of omdat de boel klapt. Hoe het ook zij, Rutte nadert de finale en zijn vertrek komt in zicht. Dan moet er een opvolger zijn.

We onderbreken dit betoog even voor een spelletje. Al die kritiek, al die somberheid. Laten we het op z'n VVD's een beetje gezellig houden. Noem in 30 seconden zoveel mogelijk VVD-bewindslieden en VVD-Kamerleden. Uit uw hoofd, niet snel gaan googlen.

De tijd gaat nu in!

Klaar? Ik zal u mijn scores geven. Weet dat ik een trouw en zeer geïnteresseerd volger van de vaderlandse politiek ben, maar ik kwam tot slechts vier bewindspersonen en drie Kamerleden. Eric Wiebes, Cora van Nieuwenhuizen, Sander Dekker en Ankie Broekers-Knol uit vak K. Klaas Dijkhof, Bente Becker en Dilan Yesilgös uit de fractie.

Zeven van de 40.

U bent vast intelligenter en beter ingevoerd dan ik, maar heel veel verder zie ik u niet komen.

Klaas wilde nooit echt

Terug naar de opvolging van Rutte. Er was naar men zei ooit een kroonprins, Klaas Dijkhof. Ik heb er nooit in geloofd omdat hem *die Wille zur Macht* leek te ontbreken. Het kan zijn dat ik dat verkeerd zag en dat Dijkhof wel ambities had, maar geen zin om nog jaren in de wachtkamer te zitten. In elk geval stapt Klaas Dijkhof volgend jaar uit de politiek en is dat hoofdstuk dus afgesloten.

Bij de VVD-politici die zich in de kijker spelen en dus op de zeef van mijn (en uw) geheugen blijven liggen, zitten ook geen potentiële opvolgers. Ik kwam juist op hun namen vanwege hun geblunder (Wiebes, Van Nieuwenhuizen en Broekers-Knol) of hun stoere taal voor de bühne (Bente Beckers en Dilan Yesilgöz). En Dekker haalde het om geen andere reden dat ik zijn portefeuille vederlicht vindt en hij dat ook dagelijks laat blijken

Cora dan? Bente? Dilan?

Onder hen zitten wel door zichzelf uitverkorenen: Cora van Nieuwenhuizen wil de eerste vrouwelijke premier worden en – vergis ik me niet – dan geven de dames Beckers en Yesilgöz ook kopjes. Ik geef ze geen schijn van kans.

Ver weg in Limburg zit nog iemand die bij tijd en wijle wordt genoemd, Edith Schippers, de succesrijke en karaktervolle ex-minister, maar waarom zij zou moeten terugkeren in de politiek heeft niemand ons en vooral haar nog kunnen duidelijk maken.

Andere namen worden niet gehoord, al zal ook de heerschappij van Rutte daaraan debet zijn. Wie nu zijn vinger opsteekt, is ‘m kwijt, inclusief zijn carrière binnen de VVD.

Al met al is er geen opvolger. Zelfs niet een tweede man of vrouw. In geen velden of wegen.

Ik sluit niet uit dat kortetermijndenker Rutte dit allemaal prima of oninteressant vindt: komt tijd, komt raad. Aan de andere kant, als de nood aan de man komt en er is geen opvolger, stort de VVD als een kaartenhuis ineen.

De VVD heeft geen veren meer

Ideologisch heeft het onder Rutte zijn toch al weinige veren afgeschud: de partij is een verkiezingsmechaniek om Rutte premier te laten zijn. Ik ken geen partij die zo gemakkelijk van kleur verschiet en standpunt verandert als de VVD van de laatste tien jaar. Van ‘windmolens draaien alleen op subsidie’ tot ‘het groenste kabinet ooit’, van ‘de hypotheekrente staat als een huis’ tot ‘versnelde afbouw is onvermijdelijk’, het maakt niet uit, wat Rutte nodig heeft, wordt gedaan. De partij draait elke denkbare pirouette om de chef *in place* te houden.

Anders gezegd, als de ideologie niet aantrekt, dan zal een nieuwe charismatische partijleider dat moeten doen. Welnu, die is er niet.

De voormalige coalitiegenoten zullen in hun vuistje lachen: nadat Rutte eerst hun partij had gedecimeerd, doet hij dat bij wijze van slotakkoord ook bij zijn eigen VVD. Je moet er maar op komen.

De VVD moet een opvolger gaan zoeken, op straffe van halvering en verbanning naar de marge.